

PROGRAMACIÓ : setembre 2010

Biblioteca Armand Cardona Torrandell

c/ Menéndez y Pelayo, 15 – 17

08800 Vilanova i la Geltrú

tel 93 815 91 21

fax 93 815 80 29

a/e: b.vilanovag.act@diba.cat

www.vilanova.cat/bilbioteques

www.vilanova.cat/blog/armandcardona/

Horari:

Matins: de dimarts a dissabte de 10.00 a 14.00 hores

Tardes: de dilluns a divendres de 16.00 a 20.00 hores

dissabtes: de 17.00 a 20.00 hores

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

CLUB DE LECTURA DE TEATRE

BIBLIOTECA ARMAND CARDONA TORRANDELL

VILANOVA I LA GELTRÚ

LUCRÈCIA

de Joan Ramis i Ramis

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

Biografia

Advocat, escriptor i historiador (Maó, 1746 - 1819), de ben jove estudia gramàtica llatina, aritmètica i llengües. Cursa estudis de Retòrica i Filosofia a la Universitat Literària de Mallorca, on obté el títol de Batxiller en Filosofia i de Mestre i Doctor en Arts Liberals, i de Dret Civil i Canònic a la Universitat Pontifícia d'Avinyó, on el 1767 aconsegueix el títol de doctor. Acabada l'etapa de formació torna a Maó, on compagina l'advocacia en diversos càrrecs públics amb la tasca intel·lectual, i on restarà ja sempre.

Context històric

Amb el final de la guerra contra Felip V, Menorca, ocupada el 1708 per un estol anglo-holandès, és incorporada a la Corona Britànica pel tractat d'Utrecht (1713). L'illa manté les seves estructures polítiques durant la dominació britànica i el català s'hi manté durant tot aquest període com a llengua oficial, més per despreocupació dels colons que per consciència. L'economia esdevé dinàmica i no només la producció agrícola, artesana i ramadera augmenten, sinó que l'illa participa en un àgil mercat internacional. De l'activitat econòmica neix, sobretot a Maó, nova capital, una puixant burgesia mercantil, oberta a les relacions amb Europa. Els fills de les famílies benestants estudien al continent, sobretot a les universitats franceses. El 1783, pel Tractat de Versalles, la Gran Bretanya cedeix l'illa a la corona d'Espanya, i des del primer moment el comte de Cifuentes, nou governador, aplica a l'illa les mateixes lleis que a la Península.

Obra

Podem dividir la seva producció en quatre etapes. La primera, que coincideix amb la segona dominació britànica de l'illa (1763-1781), és literàriament molt intensa. Escriu obres dramàtiques neoclàssiques on adapta al català, amb gran mestria, els alexandrins apariats francesos: *Lucrecia* (1769), *Arminda* (1775) i *Constància* (1779). Durant la segona (1783-1793) la historiografia passa a un primer pla i en el terreny de la creació ens deixa *Ègloga de Tirsis i Filis*, de patró neoclàssic, i *Rosaura*, tragicomèdia barroca, ambdues del 1783. La tercera s'inicia el 1791 amb la mort de la seva esposa, Joana, a qui compon unes elegies. Durant

aquest període ostenta una sèrie de càrrecs públics i escriu *Poesies burlesques i amoroses* i *Els temps i paratges de Menorca en què és més gustós i saludable el peix* (1811). La darrera comença el 1814, quan s'endinsa en una febril tasca editorial i publica nombroses obres de tema històric. Literàriament compon *Alonsiada*, poema èpic sobre la conquesta de Menorca per part dels catalans (1818).

Lucrecia

Lucrecia és una figura llegendària de la tradició romana. Segons la versió de Titus Livi sobre l'establiment de la República, Tarquini, fill de Luci Tarquini el Superb, darrer rei de Roma, que regnà del 535 al 510 aC, després de molts intents infructuosos de seduir Lucrecia, la violà. Lucrecia reuní la seva família, els explicà què havia passat i se suïcidà. Tot mostrant-ne el cos sense vida, el seu parent Luci Juni Brut va incitar el poble de Roma a revoltar-se. Com a resultat, la dinastia dels Tarquins es va veure obligada a fugir a Etrúria i la República substituï la Monarquia.

El text de Ramis segueix de forma fidel la tradició neoclàssica raciniana: estructura en cinc actes, amb plantejament al primer, nus al tercer i desenllaç al cinquè; forma mètrica amb apariats alexandrins d'estructura i ritme extraordinàriament precisos, i tema clàssic. A més de presentar el drama de l'honor conjugal, la tragèdia és una ardida defensa de la llibertat i un atac a la tirania, aspecte que la lliga als corrents europeus i al dinamisme de la societat en què Ramis vivia: l'amor a la llibertat, impulsat per la burgesia progressista europea del segle XVIII enfront les estructures aristocràtiques, encaixa perfectament amb el món dinàmic i expansiu de la Menorca del moment. La defensa de la llibertat i la precisa matisació psicològica dels personatges confereixen a l'obra una gran modernitat.

Bibliografia

Pons, Antoni-Joan, "Rosaura de Joan Ramis: més enllà del neoclassicisme?" dins de *Joan Ramis i Josep M. Quadrado: de la Il·lustració al Romanticisme*, Bcn, PAM, 1999.